

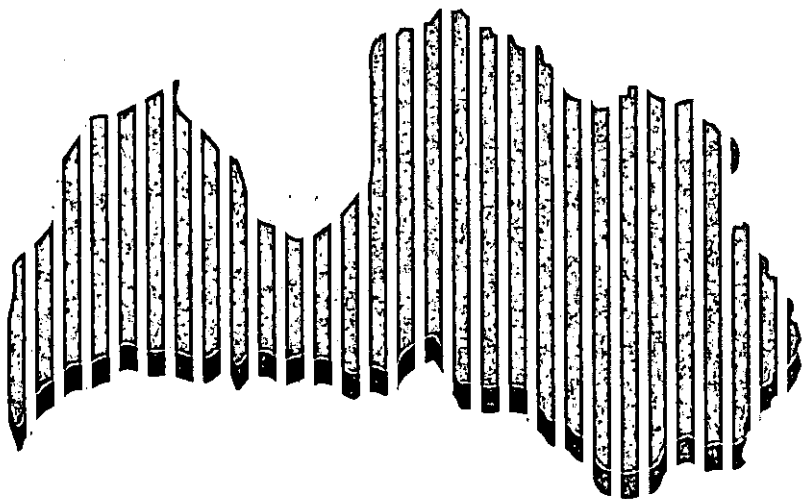
Date Printed: 04/21/2009

JTS Box Number: IFES_65
Tab Number: 99
Document Title: Saeimas velesanu likums
Document Date: 1998
Document Country: Latvia
Document Language: Latvian
IFES ID: CE00939

* E 6 C 0 4 9 7 0 - 1 0 9 1 - 4 F 2 7 - 9 9 C 9 - 5 0 D 6 A F 2 C 6 6 5 8 *

7. SAEIMAS VĒLĒŠANAS

**Saeimas
vēlēšanu likums**

SAEIMAS VĒLĒŠANU LIKUMS

I nodaļa. Vispārīgie noteikumi

1. pants. Tiesības vēlēt ir Latvijas pilsoņiem, kuri vēlēšanu dienā ir sasnieguši 18 gadu vecumu, ja vien uz viņiem neattiecas kāds no šā likuma 2. pantā minētajiem ierobežojumiem.
2. pants. Tiesību vēlēt nav:
- 1) personām, kuras izcieš sodu brīvības atņemšanas vietās;
 - 2) aizdomās turētajām, apsūdzētajām vai tiesājāmajām personām, ja pret tām kā drošības līdzeklis ir piemērots apcietinājums;
 - 3) personām, kuras likumā paredzētajā kārtībā atzītas par rīcības nespējīgām.
3. pants. Personai ir tiesības vēlēt jebkurā vēlēšanu apgabalā.
4. pants. Saeimā var ievēlēt katru Latvijas pilsoni, kurš vēlēšanu dienā ir vecāks par 21 gadu, ja vien uz viņu neattiecas kāds no šā likuma 5. pantā minētajiem ierobežojumiem.
5. pants. Saeimas vēlēšanām nevar pieteikt par kandidātiem un Saeimā nevar ievēlēt personas, kuras:
- 1) likumā paredzētajā kārtībā atzītas par rīcības nespējīgām;
 - 2) izcieš sodu brīvības atņemšanas vietās;

- 3) ir bijušas sodītas par tišiem noziegumiem, kas ir noziegumi Latvijā arī šā likuma spēkā stāšanās brīdī, un kurām sodāmība nav dzēsta vai noņemta, izņemot rehabilitētos;
- 4) izdarījušas noziegumu nepieskaitāmības stāvokli vai arī pēc noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas saslīmušas ar gara slimību, kas atņēmusi tām iespēju apzināties savu darbību vai to vadīt, un kurām sakarā ar to piemērots medicīniska rakstura piespiedu līdzeklis vai arī lieta izbeigta bez šāda piespiedu līdzekļa piemērošanas;
- 5) ir vai ir bijušas PSRS, Latvijas PSR vai ārvalstu valsts drošības dienestu, izlūkdienestu vai pretizlūkošanas dienestu štata darbinieki;
- 6) pēc 1991. gada 13. janvāra darbojušās PSKP (LKP), Latvijas PSR Darbaļaužu internacionālajā frontē, Darba kolektīvu apvienotajā padomē, Kara un darba veterānu organizācijā, Vislatvijas Sabiedrības glābšanas komitejā vai tās reģionālajās komitejās;
- 7) neprot valsts valodu atbilstoši augstākajai (trešajai) valsts valodas prasmes pakāpei.

6. pants. (1) Ja par deputāta kandidātu ir pieteikts Valsts prezidents, valsts kontrolieris, Valsts kontroles padomes vai revīzijas departamenta kolēģijas loceklis, ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks, tiesnesis, prokurors, policijas darbinieks vai militārpersona, viņiem pēc deputātu kandidātu saraksta (turpmāk — kandidātu saraksts) reģistrēšanas ir jāatstāj ieņemamais amats (dienests) un viena mēneša laikā jāiesniedz šo faktu apstiprinoši dokumenti Centrālajai vēlēšanu komisijai.

- (2) Pilsētas domes, rajona padomes vai pagasta padomes deputātu var pieteikt par Saeimas deputāta kandidātu, taču ievēlēšanas gadījumā viņš zaudē domes (padomes) deputāta mandātu.

7. pants. (1) Saeimas vēlēšanām Latvija sadalāma piecos vēlēšanu apgabalos:
- 1) Rīga;
 - 2) Vidzeme;
 - 3) Latgale;
 - 4) Kurzeme;
 - 5) Zemgale.
- (2) Rīgas vēlēšanu apgabals aptver Rīgas pilsētu;
Vidzemes vēlēšanu apgabals: Alūksnes, Cēsu, Gulbenes rajonu, Jūrmalas pilsētu, Limbažu, Madonas, Ogres rajonu, Rīgas rajonu (bez Rīgas pilsētas), Valkas un Valmieras rajonu;
Latgales vēlēšanu apgabals: Balvu rajonu, Daugavpils rajonu un Daugavpils pilsētu, Krāslavas, Ludzas un Preiļu rajonu, Rēzeknes rajonu un Rēzeknes pilsētu;
Kurzemes vēlēšanu apgabals: Kuldīgas rajonu, Liepājas rajonu un Liepājas pilsētu, Saldus un Talsu rajonu, Ventspils rajonu un Ventspils pilsētu;
Zemgales vēlēšanu apgabals: Aizkraukles, Bauskas, Dobeles un Jēkabpils rajonu, Jelgavas rajonu un Jelgavas pilsētu, Tukuma rajonu.
8. pants. (1) Centrālā vēlēšanu komisija nosaka katrā vēlēšanu apgabalā ievēlējamo deputātu skaitu proporcionāli vēlēšanu apgabala vēlētajū skaitam, kuru konstatē atbilstoši Iedzīvotāju reģistra datiem četrus mēnešus pirms vēlēšanu dienas, bet, — ja Saeimas vēlēšanas notiek Satversmes 48. pantā paredzētajā gadījumā, vēlēšanu izsludināšanas dienā. Ārvalstīs dzīvojošo vēlētajū skaits pieskaitāms Rīgas vēlēšanu apgabala vēlētajū skaitam.
- (2) Katrā vēlēšanu apgabalā ievēlējamo deputātu skaitu nosaka šādi:
- 1) visu vēlētajū skaitu daļa ar skaitli 100;
 - 2) katra vēlēšanu apgabala vēlētajū skaitu daļa ar šā panta otrās daļas 1.punktā noteiktās dalīšanas iznākumu. Šādi iegūtie veselie skaitļi apzīmē vēlēšanu apgabalos ievēlējamo deputātu skaitu;

- 3) ja šā panta otrās daļas 2. punktā noteiktā dališanas iznākuma veselo skaitļu summa ir mazāka par 100, ievēlējamo deputātu skaitu palielina par vienu vispirms tajā vēlēšanu apgabalā, kurā daļskaitlis ir vislielākais, pēc tam vēlēšanu apgabalā, kurā ir otrs lielākais daļskaitlis, un tā tālāk, līdz veselo skaitļu summa ir vienāda ar 100;
 - 4) ja divos vēlēšanu apgabalos daļskaitļi ir vienādi, vispirms palielina deputātu skaitu vēlēšanu apgabalā, kurā šā panta otrās daļas 2. punktā noteiktās dališanas rezultātā iegūtais veselais skaitlis ir mazākais;
 - 5) ja divos vēlēšanu apgabalos gan daļskaitļi, gan vesēlie skaitļi ir vienādi, vēlēšanu apgabalu, kurā palielināms deputātu skaits, nosaka lozējot.
- (3) Katrā vēlēšanu apgabalā ievēlējamo deputātu skaits publicējams laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" ne vēlāk kā simt dienas pirms vēlēšanu pirmās dienas, bet, ja Saeimas vēlēšanas notiek Satversmes 48.pantā paredzētajā gadījumā, — ne vēlāk kā piecdesmit dienas pirms vēlēšanu pirmās dienas.

II nodaļa.

Kandidātu sarakstu iesniegšana

9. pants. (1) Kandidātu sarakstu var iesniegt:
- 1) likumā noteiktajā kārtībā reģistrēta politiskā organizācija (partija);
 - 2) likumā noteiktajā kārtībā reģistrēta politisko organizāciju (partiju) apvienība.
- (2) Kandidātu saraksti iesniedzami Centrālajai vēlēšanu komisijai. Kandidātu sarakstu iesniedz persona, kuru tam pilnvarojusi attiecīgās politiskās organizācijas (partijas) vai politisko organizāciju (partiju) apvienības lēmējinstiūcija.

- (3) Kandidātu sarakstus var iesniegt, sākot ar astoņdesmito dienu pirms vēlēšanu dienas. Pēdējā kandidātu sarakstu iesniegšanas diena ir sešdesmitā diena pirms vēlēšanu dienas.
- (4) Ja Saeimas vēlēšanas notiek Satversmes 48.pantā paredzētajā gadījumā, kandidātu sarakstus var iesniegt, sākot ar piecdesmito dienu pirms vēlēšanu pirmās dienas, un pēdējā kandidātu sarakstu iesniegšanas diena ir trīsdesmitā diena pirms vēlēšanu pirmās dienas.

10. pants. (1) Kandidātu sarakstā norādāms katra kandidāta vārds, uzvārds, personas kods, dzimšanas gads, ārvalsts pilsonība (pavalstniecība), ja tāda ir, dzīvesvieta (rajons vai pilsēta), izglītība, pamatdarba vieta un ieņemamais amats.
- (2) Sarakstā pieteikto kandidātu skaits nedrīkst būt lielāks par vēlēšanu apgabalā ievēlējamo deputātu skaitu.
 - (3) Vienu un to pašu kandidātu var pieteikt tikai viena nosaukuma kandidātu sarakstā vienā vai vairākos vēlēšanu apgabalos. Ja kāds kandidāts pieteikts dažādu nosaukumu kandidātu sarakstos, viņa kandidatūra svitrojama visos kandidātu sarakstos.
 - (4) Kandidātu saraksta nosaukumam jāatbilst:
 - 1) attiecīgās politiskās organizācijas (partijas) nosaukumam, ja kandidātu sarakstu iesniedz politiskā organizācija (partija);
 - 2) attiecīgās politisko organizāciju (partiju) apvienības nosaukumam, ja kandidātu sarakstu iesniedz politisko organizāciju (partiju) apvienība;
 - 3) [izslēgts]
 - (5) Kandidātu sarakstiem jābūt skaidri salasāmiem, bez svitrojumiem un labojumiem. Tos paraksta attiecīgās politiskās organizācijas (partijas) vai politisko organizāciju (partiju) apvienības lēmējinstītūcijas pilnvarota persona.

11. pants. Kandidātu sarakstam pievienojami šādi dokumenti:
- 1) katra sarakstā ietvertā kandidāta parakstīts paziņojums, ka viņš piekrīt savas kandidatūras izvirzīšanai;
 - 2) visu sarakstā ietverto kandidātu parakstīta priekšvēlēšanu programma, kuras apjoms nedrīkst pārsniegt 4000 iespaidzīmes;
 - 3) katra sarakstā ietvertā kandidāta parakstīta deklarācija, ka viņš atbilst šā likuma 4. panta prasībām un uz viņu neattiecas šā likuma 5. panta 1. — 6. punktā minētie ierobežojumi;
 - 4) šādas katra sarakstā ietvertā kandidāta parakstītas ziņas:
 - a) kandidāta vārds, uzvārds, dzimšanas gads, dzimums, tautība,
 - b) personas kods,
 - c) ārvalsts pilsonība (pavalstniecība), ja tāda ir,
 - d) dzīvesvieta (rajons vai pilsēta),
 - e) darbavietas un ieņēmamie amati,
 - f) kādas mācību iestādes beidzis (kurā gadā, kādā specialitātē),
 - g) ir vai nav sadarbojies ar PSRS, Latvijas PSR vai ārvalstu valsts drošības dienestiem, izlūkdienestiem vai pretizlūkošanas dienestiem kā šo dienestu ārštata darbinieks, aģents, rezidents vai konspiratīvā dzīvokļa turētājs,
 - h) kandidāta nekustamie īpašumi un viņam piederošās kapitāla daļas (akcijas, pajas) bankās, uzņēmēj sabiedrībās (uzņēmumos),
 - i) ģimenes stāvoklis;
 - 5) ja par kandidātu ir pieteikta persona, kura nav beigusi latviešu mācībvalodas skolu vai divplūsmu skolu latviešu plūsmā, — augstākās (trešās) valsts valodas prasmes pakāpes apliecības notariāli apliecināts noraksts.

12. pants. (1) Centrālā vēlēšanu komisija reģistrē tikai tādus kandidātu sarakstus, kuru iesniedzēji ir iemaksājuši Centrālās vēlēšanu komisijas depozītā 1000 latu drošības naudu.
- (2) Banka drošības naudas iemaksātājam izsniedz kvīti, kurā norādīts, kas naudu iemaksājis, kad tā iemaksāta un kāds nosaukums ir kandidātu sarakstam, par kuru drošības nauda iemaksāta. Šī kvīts iesniedzama Centrālajai vēlēšanu komisijai.
- (3) Iemaksātā drošības nauda dod tiesības iesniegt viena nosaukuma kandidātu sarakstus visos vēlēšanu apgabalos, un tā atdodama iemaksātājam, ja no šā nosaukuma kandidātu saraksta kaut vienā vēlēšanu apgabalā ievēlēts vismaz viens deputāts.
- (4) Drošības naudu, kas iemaksāta par tāda nosaukuma kandidātu sarakstu, no kura neviens deputāts nav ievēlēts, Centrālā vēlēšanu komisija iemaksā valsts budžetā.
13. pants. (1) Kandidātu saraksti, kas iesniegti, ievērojot šā likuma prasības, tiek reģistrēti Centrālajā vēlēšanu komisijā.
- (2) Reģistrētie kandidātu saraksti nav atsaucami, un grozījumus tajos var izdarīt tikai Centrālā vēlēšanu komisija kādā no šādiem veidiem:
- 1) izsvītrojot pieteikto kandidātu, ja:
 - a) kandidāts nav pilntiesīgs Latvijas pilsonis (4. un 5.pants),
 - b) kandidāts ir persona, kura šā likuma 6.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā nav atstājusi ieņemamo amatu (dienestu),
 - c) viena un tā pati persona pieteikta dažādu nosaukumu kandidātu sarakstos (10. panta trešā daļa),
 - d) kandidāts miris;
 - 2) izdarot tehniska rakstura labojumus.

- (3) Šā panta otrās daļas 1.punkta "a" un "d" apakšpunktā noteiktajos gadījumos kandidāts svītrojams, pamatojoties uz attiecīgās iestādes izdotu izziņu vai tiesas spriedumu. To, ka kandidāts:
- 1) nav Latvijas pilsonis, — apliecina Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde;
 - 2) izcieš sodu brīvības atņemšanas vietā, — apliecina Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs;
 - 3) ir bijis sodīts par tūšiem noziegumiem, kas ir noziegumi Latvijā arī šā likuma spēkā stāšanās brīdī, un sodamība nav dzēsta vai noņemta, — apliecina Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs;
 - 4) izdarījis noziedzīgu nodarījumu nepieskaitāmības stāvoklī vai arī pēc nozieguma izdarīšanas saslimis ar gara slimību, kas atņēmusi tam spēju apzināties savu darbību vai to vadīt, — apliecina Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs;
 - 5) ir vai ir bijis PSRS, Latvijas PSR vai ārvalstu valsts drošības dienestu, izlūkdienestu vai pretizlūkošanas dienestu štata darbinieks, — apliecina attiecīgās tiesas spriedums;
 - 6) pēc 1991.gada 13.janvāra darbojies PSKP (LKP), Latvijas PSR Darbaļaužu internacionālajā frontē, Darba kolektīvu apvienotajā padomē, Kara un darba veterānu organizācijā, Vislatvijas sabiedrības glābšanas komitejā vai tās reģionālajās komitejās, — apliecina attiecīgās tiesas spriedums;
 - 7) neprot valsts valodu atbilstoši augstākajai (trešajai) valsts valodas prasmes pakāpei, — apliecina Valsts valodas centrs;
 - 8) ir miris, — apliecina dzimtsarakstu nodaļa.
- (4) Šā panta trešajā daļā minētajām iestādēm attiecīgās ziņas rakstveidā jāiesniedz Centrālajai vēlēšanu komisijai pēc tās pieprasījuma bez maksas piecu dienu laikā.

14. pants. (1) Centrālā vēlēšanu komisija numurē kandidātu sarakstus, vispirms izlozes kārtībā nosakot numurus tiem kandidātu sarakstiem, kuri reģistrēti visos piecos vēlēšanu apgabalos, pēc tam tiem, kuri reģistrēti četros vēlēšanu apgabalos, un tā tālāk. Katrā no iepriekšminētajām grupām izloze notiek sarakstu reģistrēšanas secībā. Viena nosaukuma kandidātu sarakstiem visos vēlēšanu apgabalos ir vienāds numurs.

(2) Centrālā vēlēšanu komisija nodrošina kandidātu sarakstu nodrukāšanu uz atsevišķām veidlapām — vēlēšanu zīmēm — un to nogādāšanu rajonu (republikas pilsētu) vēlēšanu komisijām un ārvalstīs izveidoto vēlēšanu iecirkņu komisijām.

(3) Vēlēšanu zīmē norāda:

- 1) vēlēšanu apgabalu;
- 2) kandidātu saraksta numuru;
- 3) kandidātu saraksta nosaukumu;
- 4) pieteikto kandidātu vārdu un uzvārdu.

(4) Vēlēšanu zīmē pretī katra kandidāta uzvārdam ir vieta vēlētāja atzīmes izdarīšanai.

15. pants. Centrālā vēlēšanu komisija nodrošina, lai ne vēlāk kā divdesmit dienas, bet, ja Saeimas vēlēšanas notiek Satversmes 48. pantā paredzētajā gadījumā, — ne vēlāk kā desmit dienas pirms vēlēšanu dienas laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" tiktu publicētas:

- 1) priekšvēlēšanu programmas;
- 2) visi kandidātu saraksti [norādot kandidāta vārdu, uzvārdu, dzimšanas gadu, ārvalsts pilsonību (pavalstniecību), ja tāda ir, dzīvesvietu (rajonu vai pilsētu), izglītību, pamatdarba vietu un ieņemamo amatu];
- 3) šā likuma 11.panta 4.punkta "a" un "c" — "i" apakšpunktā minētās ziņas par katru kandidātu;

- 4) to kandidātu vārdi un uzvārdi, attiecībā uz kuriem Totalitārisma seku dokumentēšanas centram ir ziņas, ka tā rīcībā, Valsts arhīvā vai citās valsts glabātavās ir dokumenti, kas liecina, ka šie kandidāti varētu būt sadarbojušies ar PSRS, Latvijas PSR vai ārvalstu valsts drošības dienestiem, izlūkdienestiem vai pretizlūkošanas dienestiem kā šo dienestu ārštata darbinieki, aģenti, rezidenti vai konspiratīvā dzīvokļa turētāji.

III nodaļa. Vēlēšanu kārtība

16. pants. (1) Vismaz desmit dienas pirms vēlēšanu dienas katrā vēlēšanu iecirknī:
- 1) redzamā vietā izliekamas priekšvēlēšanu programmas (11. panta 2. punkts) un paziņojumi ar visu vēlēšanu apgabalā pieteikto kandidātu sarakstiem [norādot kandidāta vārdu, uzvārdu, dzimšanas gadu, ārvalsts pilsonību (pavalstniecību), ja tāda ir, dzīvesvietu (rajonu vai pilsētu), izglītību, pamatdarba vietu un ieņemamo amatu];
 - 2) jābūt pieejamām:
 - a) šā likuma 11.panta 4.punkta "a" un "c" — "i" apakšpunktā minētajām ziņām par katru kandidātu,
 - b) šā likuma 15. panta 4. punktā minētajām ziņām.
- (2) Ne vēlāk kā piecpadsmit dienas pirms vēlēšanu dienas rajonu (republikas pilsētu) vēlēšanu komisijas izziņo vēlēšanu telpu atrašanās vietu un laiku, kad tās ir atvērtas.
17. pants. Vēlēšanas notiek no pulksten 8 rītā līdz pulksten 8 vakarā pēc vietējā laika oktobra mēneša pirmajā sestdienā. Ja Saeimas vēlēšanas Saeimas atlaišanas gadījumā notiek citā gada laikā, vēlēšanu dienu nosaka Centrālā vēlēšanu komisija.

18. pants. Pirms vēlēšanu sākuma vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs vai sekretārs vēlēšanu komisijas klātbūtnē, kā arī klātesot pilnvarotajiem novērotājiem no politiskajām organizācijām (partijām) un to apvienībām, kā arī šo organizāciju (partiju) vai apvienību teritoriālajām struktūrvienībām, kurām ir juridiskās personas tiesības (turpmāk — pilnvarotie novērotāji) pārliecinās par to, vai vēlēšanu kastes, kurās paredzēts iemest vēlēšanu zīmes, ir tukšas. Pēc tam vēlēšanu kastes aizzīmogo.
19. pants. Vēlēšanu laikā uzraudzību pār kārtību vēlēšanu telpās veic vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs. Viņš raugās, lai vēlēšanu telpās un tuvāk par 50 metriem no to ieejas nenotiktu vēlēšanu brīvības ierobežošana un kārtības traucēšana, kā arī aģitācija.
20. pants. (1) Vēlētāja personu apliecinošs dokuments ir Latvijas pilsoņa pase.
(2) [izslēgts]
21. pants. Izņemot šā likuma 25. pantā paredzētos gadījumus, vēlētājs var balsot tikai personiski.
22. pants. (1) Balsošana vēlēšanās ir aizklāta.
(2) Vēlēšanu telpās vēlēšanu iecirkņa komisijas (turpmāk — iecirkņa komisija) loceklis, iepriekš pārliecinājies, ka persona ir vēlētājs un tās pasē nav atzīmes par piedalīšanos attiecīgās Saeimas vēlēšanās, balsotāju sarakstā ieraksta vēlētāja vārdu, uzvārdu, personas kodu un izdara vēlētāja pasē atzīmi par piedalīšanos attiecīgās Saeimas vēlēšanās. Vēlētājs parakstās balsotāju sarakstā.

- (3) Katrs vēlētājs saņem no iecirkņa komisijas visu vēlēšanu apgabalā pieteikto kandidātu sarakstu vēlēšanu zīmes un īpašu aploksni, kura apzīmogota ar attiecīgās iecirkņa komisijas zīmogu. Šajā aploksnē vēlētājam jāieliek vēlēšanu zīme, kas atbilst tam kandidātu sarakstam, par kuru viņš balso. Atsevišķu vēlēšanu zīmju izsniegšana ir aizliegta.
- (4) Vēlēšanu komisiju locekļiem ir aizliegts agitēt par vai pret kandidātiem vai kandidātu sarakstiem.

23. pants. (1) Vēlēšanu telpās ierīkojama atsevišķa istaba vai nodaļums, kur vēlētājs vienatnē ieliek aploksnē vienu vēlēšanu zīmi un aploksni aizlīmē.
- (2) Vēlēšanu zīmē pretī kandidātu uzvārdiem vēlētājs pēc savas izvēles var izdarīt atzīmi "+", neizdarīt atzīmi vai svītrot kandidāta vārdu vai uzvārdu.
 - (3) Atzīmi "+" pretī kāda kandidāta uzvārdam vēlētājs izdara, ja viņš īpaši atbalsta šā kandidāta ievēlēšanu. Ja vēlētājs neatbalsta kādu no šajā vēlēšanu zīmē esošajiem kandidātiem, viņš svitro šā kandidāta vārdu vai uzvārdu. Vēlētājs var ielikt aploksnē arī negrozītu (bez atzīmēm) vēlēšanu zīmi.
 - (4) Aizlīmēto aploksni vēlētājs vēlēšanu komisijas locekļa klātbūtnē personiski iemet aizzīmogatā vēlēšanu kastē.
 - (5) Ja vēlētājs pirms vēlēšanu zīmes ielikšanas aploksnē un tās aizlīmēšanas šo zīmi vai vēlēšanu aploksni ir sabojājis, to vietā viņam tiek izsniegta jauna vēlēšanu aploksne vai jaunas visu vēlēšanu apgabalā pieteikto kandidātu sarakstu vēlēšanu zīmes. Par to balsotāju sarakstā tiek izdarīta attiecīga atzīme.

- 24.pants. (1) Ja atsevišķi vēlētāji veselības stāvokļa dēļ nevar ierasties vēlēšanu telpās, iecirkņa komisija pēc šo vēlētāju vai viņu pilnvarotas personas rakstveida iesnieguma, kas reģistrēts īpašā žurnālā, uzdod diviem komisijas locekļiem organizēt balsošanu

šo vēlētāju atrašanās vietā nodrošinot aizklātību. Šo balsošanu ir tiesīgi uzraudzīt tam pilnvarotie novērotāji (18.pants). Citu vēlētāju balsošana ārpus vēlēšanu telpām nav pieļaujama.

- (2) Vēlētāji, kuri saskaņā ar šā panta pirmo daļu balso savā atrašanās vietā, tiek ierakstīti atsevišķā balsotāju sarakstā, un aizlīmētās aplokšnes tiek iemestas atsevišķā aizzīmogatā vēlēšanu kastē.

25.pants. Ja vēlētājs fizisku trūkumu dēļ pats nespēj balsot vai parakstīties balsotāju sarakstā, vēlētāja klātbūtnē pēc viņa mutvārdu norādījumiem atzīmes vēlēšanu zīmē izdara vai balsotāju sarakstā parakstās vēlētāja ģimenes loceklis vai kāda cita persona, kurai vēlētājs uzticas. Par to balsotāju sarakstā tiek izdarīta attiecīga atzīme. Šāda persona nevar būt attiecīgās vēlēšanu komisijas loceklis.

26.pants. Karavīri vēlēšanu laikā atbrīvojami no dienesta pienākumiem uz laiku, kas nepieciešams balsošanai.

27. pants. (1) Vēlēšanu dienā pēc pulksten 8 vakarā vēlēšanu zīmes var nodot tikai tie vēlētāji, kuri bija ieradušies vēlēšanu telpās pirms pulksten 8 vakarā. Pēc tam vēlēšanu telpas slēdz.

(2) [izslēgts]

(3) [izslēgts]

28. pants. (1) Sākot ar vēlēšanu telpu atvēršanu vēlēšanu dienā, vēlēšanu komisijas sekretārs raksta vēlēšanu gaitas protokolu, kurā fiksē vēlēšanu norisi.

- (2) Sūdzības par vēlēšanu norisi vēlētāji iesniedz vēlēšanu komisijas priekšsēdētājam, kas tās reģistrē īpašā sūdzību reģistrācijas žurnālā. Jebkuru sūdzību par vēlēšanu norisi vēlēšanu komisija nekavējoties izskata un dod atbildi iesniedzējam.

IV nodaļa.

Balsu skaitīšana un vēlēšanu rezultātu aprēķināšana

29. pants. Iepriekšējā balsu skaitīšana sākas tūlīt pēc vēlēšanu iecirkņu slēgšanas, bet vēlēšanu iecirkņos, kuros notiek balsošana pa pastu, — pulksten 8 vakarā trešajā dienā pēc vēlēšanu dienas. Skaitīšanu izdara iecirkņa komisijas atklātā sēdē.
30. pants. Pirms vēlēšanu kastes tiek atvērtas, neizmantotās vēlēšanu aploksnes un vēlēšanu zīmes tiek dzēstas Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā kārtībā.
31. pants. Pēc vēlēšanu kastes atvēršanas iecirkņa komisija:
- 1) saskaita vēlēšanu kastēs esošās ar attiecīgās iecirkņa komisijas zīmogu apzīmogatās aploksnes;
 - 2) aploksnes, kas nav apzīmogotas ar attiecīgās iecirkņa komisijas zīmogu, tiek uzskatītas par nederīgām — tās neatver, saskaita, iesaiņo un par to izdara atzīmi iepriekšējās balsu skaitīšanas protokolā;
 - 3) pēc derīgo aploksņu saskaitīšanas tās atver un no tām izņem vēlēšanu zīmes, vienlaikus pārbaudot, vai kādā aploksnē to nav vairāk par vienu;
 - 4) nodotās vēlēšanu zīmes sagrunē pēc kandidātu sarakstu numuriem, šķirojot derīgās zīmes no nederīgajām, kā arī saskaita par katru kandidātu sarakstu nodotās balsis.

32. pants. (1) Par nederīgām uzskatāmas:

- 1) saplēstas vēlēšanu zīmes;
- 2) vēlēšanu zīmes no citiem vēlēšanu apgabaliem;
- 3) atšķirīga satura vēlēšanu zīmes, kas saliktas vienā aploksnē.

(2) Ja aploksnē ielikto vēlēšanu zīmju saturs ir vienāds, par derīgu uzskatāma tikai viena vēlēšanu zīme.

33. pants. Domstarpības par vēlēšanu zīmju derīgumu vēlēšanu komisija izšķir ar balsu vairākumu. Balsīm sadaloties vienādi, izšķirošā ir vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja balss.

34. pants. (1) Iecirkņa komisijas iepriekšējās balsu skaitīšanas protokolā atzīmējams no rajona (republikas pilsētas) vēlēšanu komisijas saņemto aplokšņu skaits, pāri palikušo aplokšņu skaits, iecirkņa komisijas izsniegto aplokšņu skaits, vēlētāju sabojāto aplokšņu skaits, aplokšņu skaits vēlēšanu kastēs pēc to atvēršanas, nodoto vēlēšanu zīmju skaits, nederīgo zīmju skaits, kā arī šā likuma 31.pantā minētās ziņas.

(2) Nederīgās vēlēšanu zīmes numurējamas, un par katru no tām protokolā ierakstāms, kāpēc zīme uzskatīta par nederīgu.

(3) Pilnvarotajiem pārstāvjiem ir tiesības iepazīties ar balsu skaitīšanas protokolu.

35. pants. (1) Pēc iepriekšējās balsu skaitīšanas vienā saiņī iesaiņo:

- 1) visas nodotās derīgās vēlēšanu zīmes, kuras sagrupētas un iesaiņotas pēc kandidātu sarakstu numuriem;
- 2) visas nederīgās vēlēšanu zīmes;
- 3) vienu balsu skaitīšanas protokola eksemplāru;
- 4) balsotāju sarakstus.

(2) Saini aizzīmogo ar iecirkņa komisijas zīmogu. Klātesošajiem pilnvarotajiem pārstāvjiem (18.pants) arī ir tiesības aizzīmogot saini ar saviem zīmogiem, par ko jābūt atsaucei vēlēšanu gaitas protokolā.

(3) Otru iepriekšējās balsu skaitīšanas protokola eksemplāru kopā ar iesaiņotiem vēlēšanu materiāliem nogādā rajona (republikas pilsētas) vēlēšanu komisijai ar pavadrakstu (divos eksemplāros), kurā atzīmēts nosūtīšanas datums un laiks, saiņa saturs, kā arī persona, ar kuru šie materiāli nosūtīti. Ārvalstīs izveidoto vēlēšanu iecirkņu komisijas visus vēlēšanu materiālus nogādā Centrālajai vēlēšanu komisijai tās noteiktajā kārtībā.

(4) Pārējie vēlēšanu materiāli nododami Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā kārtībā.

36. pants. (1) Nākamajā dienā pēc vēlēšanām iecirkņa komisija atklātā sēdē Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā kārtībā:

- 1) atkārtoti saskaita derīgās un nederīgās vēlēšanu zīmes. Derīgās vēlēšanu zīmes sadala pēc kandidātu sarakstu numuriem;
- 2) atkārtoti saskaita katra numura vēlēšanu zīmes;
- 3) katra numura vēlēšanu zīmes sadala divās grupās — grozītās un negrozītās. Par grozītām uzskatāmas vēlēšanu zīmes, kurās vēlētais preti kāda kandidāta uzvārdam izdarījis atzīmi "+" vai svītrojis kandidāta vārdu vai uzvārdu. Visas pārējās vēlēšanu zīmes uzskatāmas par negrozītām;
- 4) attiecībā uz katru kandidātu saskaita vēlēšanu zīmes, kurās:

- a) pretī viņa uzvārdam izdarīta atzīme "+",
 - b) viņa vārds vai uzvārds svītrots.
- (2) Balsu skaitīšanas galīgos rezultātus iecirkņa komisija atzīmē balsu skaitīšanas galīgo rezultātu protokolā, kas rakstāms divos eksemplāros, uzrādot šā likuma 31. un 34.pantā un šā panta pirmajā daļā minētās ziņas.
- (3) Vēlēšanu iecirkņos, kuros notiek balsošana pa pastu, galīgo balsu skaitīšanu var izdarīt tūdaļ pēc iepriekšējās balsu skaitīšanas pabeigšanas.

37. pants. (1) Pēc balsu saskaitīšanas un balsu skaitīšanas galīgo rezultātu protokola sastādīšanas visas nodotās derīgās un nederīgās vēlēšanu zīmes, neizlietotās un nederīgās vēlēšanu aploksnes, neizmantotās vēlēšanu zīmes un viens iecirkņa komisijas balsu skaitīšanas galīgo rezultātu protokola eksemplārs iesaiņojams un aizzīmogojams. Klātesošajiem pilnvarotajiem novērotājiem (18.pants) arī ir tiesības aizzīmogot šo saini ar saviem zīmogiem, par ko jābūt atsaucei vēlēšanu gaitas protokolā. Pēc tam iecirkņa komisija nosūta visus vēlēšanu materiālus rajona (republikas pilsētas) vēlēšanu komisijai, bet ārvalstīs un uz kuģiem izveidoto vēlēšanu iecirkņu komisijas — Centrālajai vēlēšanu komisijai tās noteiktajā kārtībā. Līdz ar vēlēšanu materiāliem nosūtāms pavadraksts, kurā atzīmēts datums, laiks un persona, ar kuru vēlēšanu materiāli nosūtīti.
- (2) Rajonu (republikas pilsētu) vēlēšanu komisijas saņem un saskaita visu to teritorijā esošo vēlēšanu iecirkņu balsu skaitīšanas rezultātus pēc balsu skaitīšanas galīgo rezultātu protokoliem un vēlēšanu materiālus līdz ar savu balsu skaitīšanas galīgo rezultātu protokolu nosūta Centrālajai vēlēšanu komisijai tās noteiktajā kārtībā.

38. pants. (1) Vēlēšanu apgabalos ievēlētos deputātus nosaka Centrālā vēlēšanu komisija. Deputātu vietu sadalē nepiedalās tie viena nosaukuma kandidātu saraksti, kuri kopā pa visu Latviju saņēmuši mazāk par pieciem procentiem no nodoto balsu kopskaita, neatkarīgi no tā, vai šā nosaukuma kandidātu saraksti bija izvirzīti vienā vai vairākos vēlēšanu apgabalos. Par nodoto balsu kopskaitu (vēlēšanās piedalījušos vēlētāju kopskaitu) uzskatāms derīgo vēlēšanu aplokšņu kopskaits.
- (2) Lai sadalītu Saeimas deputātu vietas starp pārējiem vēlēšanu apgabalā pieteiktajiem kandidātu sarakstiem, piemēro šādu kārtību:
- 1) nosaka vēlēšanu apgabalā par katru kandidātu sarakstu nodoto derīgo vēlēšanu zīmju skaitu;
 - 2) par katru kandidātu sarakstu nodoto vēlēšanu zīmju skaitu daļa secīgi ar 1, 3, 5, 7 un tā tālāk, līdz dalījumu skaits ir vienāds ar kandidātu sarakstā pieteikto kandidātu skaitu;
 - 3) visus iegūtos dalījumus par visiem viena vēlēšanu apgabala kandidātu sarakstiem sanumurē, kopējā dīlstošā secībā;
 - 4) deputātu vietas vēlēšanu apgabalā secīgi saņem tie kandidātu saraksti, kuriem atbilst lielākie dalījumi. Ja dalījums, kura kārtas numurs ir vienāds ar vēlēšanu apgabalā ievēlējamo deputātu skaitu, ir vienāds ar vienu vai vairākiem nākamajiem dalījumiem, deputātu vietu saņem kandidātu saraksts, kas ieguvis visā Latvijā vairāk balsu. Ja šie kandidātu saraksti ir reģistrēti tikai vienā vēlēšanu apgabalā, deputātu vietu saņem kandidātu saraksts, kurš reģistrēts pirmais.

39. pants. Katrā kandidātu sarakstā pieteiktie kandidāti sarindojami pēc saņemto balsu skaita. Par kandidātu nodoto balsu skaits ir vienāds ar balsu skaitu, kas nodots par kandidātu sarakstu, kurā minēts šis kandidāts, mīnus to vēlēšanu zīmju skaits, kurās šā kandidāta vārds vai uzvārds ir svītrots, plus to vēlēšanu zīmju skaits, kurās vēlētāji pretī šā kandidāta uzvārdam ir izdarījuši atzīmi "+". Ja par diviem vai vairākiem viena kandidātu saraksta kandidātiem nodots vienāds balsu skaits, viņi savstarpēji sarindojami kandidātu saraksta iesniedzēju paredzētajā secībā. Ievēlēti ir tie kandidāti, kuri saņēmuši lielāko balsu skaitu, bet atlikušie ieskaitāmi kandidātos tādā secībā, kādā viņi sarindojas atbilstoši balsu skaitam, kas nodots par viņiem.
40. pants. Ja viens un tas pats kandidāts saskaņā ar šā likuma 38.pantu ievēlēts par deputātu vairākos vēlēšanu apgabalos, viņš uzskatāms par ievēlētu tajā vēlēšanu apgabalā, kurā saņēmis visvairāk balsu, bet pārējos vēlēšanu apgabalos no attiecīgā kandidātu saraksta par ievēlētu uzskatāms nākamais kandidāts, kas saņēmis lielāko balsu skaitu.
41. pants. Ja ievēlētais Saeimas deputāts miris, atteicies vai citu iemeslu dēļ zaudējis vai nolīcis savu mandātu, viņa vietā stājas nākamais kandidāts no tā paša kandidātu saraksta, no kura bija ievēlēts iepriekšējais deputāts.
42. pants. Ja šā likuma 41. pantā paredzēto iemeslu dēļ kādam kandidātu sarakstam pietrūkst kandidātu, šā likuma 38. panta kārtībā nosakāms, no kura kandidātu saraksta ņemams nākamais deputāts.

V nodaļa.

To Latvijas pilsoņu piedalīšanās Saeimas vēlēšanās, kuri vēlēšanu laikā uzturas ārvalstīs

43. pants. (1) Vēlētāji, kas vēlēšanu laikā uzturas ārvalstīs, balso vai nu personiski ierodoties vēlēšanu iecirkņos, kurus pēc Ārlietu ministrijas priekšlikuma Centrālā vēlēšanu komisija izveido Latvijas Republikas konsulārajās iestādēs, vai arī pa pastu. Saskaņojot ar Ārlietu ministriju, Centrālā vēlēšanu komisija var izveidot vēlēšanu iecirkņus arī citās šim nolūkam piemērotās telpās.
- (2) Centrālā vēlēšanu komisija var izveidot vēlēšanu komisijas un vēlēšanu iecirkņus uz kuģiem ar Latvijas karogu, kas pierakstīti Latvijas Republikā, ja šajos gadījumos iespējams nodrošināt šā likuma nosacījumu ievērošanu.
44. pants. Vēlētāji, kas balso ārvalstīs vai uz kuģiem izveidotajos vēlēšanu iecirkņos, saņem Rīgas vēlēšanu apgabalā pieteikto kandidātu sarakstu vēlēšanu zīmes, un viņu balsis pieskaita Rīgas vēlēšanu apgabalā nodotajām balsīm.
45. pants. (1) Vēlētājs, kas vēlas balsot pa pastu, ne vēlāk kā trīs nedēļas pirms vēlēšanu dienas (pasta zīmogs) iecirkņa komisijai nosūta attiecīgu rakstveida iesniegumu, kurā norāda savu vārdu, uzvārdu, personas kodu un adresi. Šim iesniegumam pievienojama Latvijas pilsoņa pase.
- (2) Saņēmusi šādu iesniegumu, iecirkņa komisija:
- 1) pārbauda, vai iesniegums nosūtīts šā panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā;
 - 2) pārbauda, vai iesniedzējs ir vēlētājs, kas vēl nav saņēmis vēlēšanu dokumentus balsošanai pa pastu;

- 3) reģistrē vēlētāju īpašā sarakstā balsošanai pa pastu;
- 4) izdara vēlētāja pasē atzīmi par attiecīgās Saeimas vēlēšanām;
- 5) nosūta vēlētājam uz iesniegumā norādīto adresi pasi, visu Rīgas vēlēšanu apgabalā pieteikto kandidātu sarakstu vēlēšanu zīmes, ar attiecīgās iecirkņa komisijas zīmogu apzīmogotu vēlēšanu aploksni un informāciju par kārtību, kādā izdarāma balsošana.

(3) Ja iesniegums par balsošanu pa pastu nosūtīts, neievērojot šā panta pirmajā daļā noteikto termiņu un kārtību, vai iesniedzējs nav vēlētājs, vai arī iesniedzēja pasē jau ir atzīme par attiecīgās Saeimas vēlēšanām, iecirkņa komisija ar motivētu lēmumu atsaka nosūtīt vēlēšanu dokumentus. Šo lēmumu kopā ar iesniegumu un pasi nosūta iesniedzējam uz viņa norādīto adresi.

46. pants. (1) Vēlētājs, kurš saņēmis dokumentus balsošanai pa pastu, izraugās vēlēšanu zīmi, kas atbilst tam kandidātu sarakstam, par kuru viņš balso; ja vēlas, izdara tajā šā likuma 23. pantā minētās atzīmes, ieliek vēlēšanu zīmi vēlēšanu aploksnē un aploksni aizlīmē.

(2) Aizlīmēto vēlēšanu aploksni vēlētājs ievieto pasta aploksnē kopā ar iesniegumu, kurā norādīts vēlētāja vārds, uzvārds un personas kods, un vēlēšanu dienā (pasta zīmogs) nosūta tai iecirkņa komisijai, kas viņam piesūtījusi vēlēšanu dokumentus balsošanai pa pastu. Uz pasta aplokšnes atzīmējams, ka tajā ir vēlēšanu aploksne.

47. pants. (1) Iecirkņa komisija atver tikai tās pasta aplokšnes, uz kurām ir atzīme, ka šajā aploksnē ir vēlēšanu aploksne, un kuras tā saņēmusi līdz balsu skaitīšanas uzsākšanai attiecīgajā iecirknī.

(2) Pasta aplokšnes, uz kurām ir atzīme, ka šajā aploksnē ir vēlēšanu aploksne, un kuras saņemtas pēc balsu skaitīšanas uzsākšanas

attiecīgajā iecirknī, iecirkņa komisija neatver. Šis aploksnis numurē un par katru protokolā ieraksta, kad tā saņemta.

48. pants. (1) Ja iecirkņa komisija līdz balsu skaitīšanas uzsākšanai attiecīgajā iecirknī saņem pasta aploksni, uz kuras ir atzīme, ka šajā aploksnē ir vēlēšanu aploksne, tā:
- 1) pārbauda, vai pasta aploksne nosūtīta vēlēšanu dienā;
 - 2) izņem no pasta aploksnis iesniegumu un vēlēšanu aploksni;
 - 3) pārbauda, vai vēlēšanu aploksne apzīmogota ar attiecīgās iecirkņa komisijas zīmogu;
 - 4) pārbauda, vai šis vēlētājs ir ierakstīts sarakstā balsošanai pa pastu un vai sarakstā nav izdarīta atzīme, ka šis vēlētājs ir atsūtījis vēlēšanu aploksni;
 - 5) izdara atzīmi sarakstā balsošanai pa pastu un iemet derīgo vēlēšanu aploksni vēlēšanu kastē.
- (2) Par nederīgām uzskatāmas vēlēšanu aploksnis, kuras:
- 1) nav nosūtītas vēlēšanu dienā;
 - 2) nav apzīmogotas ar attiecīgās iecirkņa komisijas zīmogu;
 - 3) atsūtījuši vēlētāji, kas nav ierakstīti sarakstā balsošanai pa pastu;
 - 4) atsūtījuši vēlētāji, par kuriem sarakstā balsošanai pa pastu jau ir izdarīta atzīme, ka šis vēlētājs ir atsūtījis vēlēšanu aploksni.
- (3) Nederīgās vēlēšanu aploksnis neatver un nemet vēlēšanu kastē, tās numurē un par katru protokolā ieraksta, kāpēc aploksne uzskatīta par nederīgu. Nederīgās vēlēšanu aploksnis kopā ar iesniegumiem un pasta aploksnēm tiek uzglabātas Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā kārtībā.

VI nodaļa. Nobeiguma noteikumi

49. pants. Pilnīgie vēlēšanu rezultāti, arī rezultāti par katra kandidātu saraksta katra kandidāta saņemto balsu skaitu katrā vēlēšanu iecirknī, sešu mēnešu laikā apkopojami un publicējami atsevišķā izdevumā, kas ir brīvi pieejams valsts bibliotēkās.
50. pants. Desmit dienas pēc jaunievēlētās Saeimas sanāksšanas vēlēšanu zīmes iznīcināmas, bet pēc vēlēšanu rezultātu publicēšanas šā likuma 49. pantā noteiktajā kārtībā visi vēlēšanu komisiju protokoli nododami Valsts arhīvam.
51. pants. Kandidātu saraksta iesniedzējam, kā arī pieteiktajiem kandidātiem ir tiesības septiņu dienu laikā no vēlēšanu komisijas lēmuma pieņemšanas dienas pārsūdzēt šo lēmumu tiesā pēc vēlēšanu komisijas atrašanās vietas.
52. pants. Personas, kuras ar vardarbību, viltu, draudiem, uzpirkšanu vai citā prettiesiskā veidā kavē pilsoņus piedalīties vēlēšanās vai veikt aģitāciju vai arī sniegušas par sevi apzināti nepatiesas ziņas šā likuma 11. pantā minētajos dokumentos, vai citādi viltojušas vēlēšanu dokumentus, vai apzināti nepareizi skaitījušas balsis, vai nav ievērojušas balsošanas noslēpumu, vai citādi pārkāpušas šo likumu, saucamas pie likumā paredzētās atbildības.
53. pants. Ar vēlēšanu sagatavošanu un norisi saistītie izdevumi tiek segti no valsts budžeta.

Pārejas noteikumi

1. [izslēgts]
2. Ārvalstīs dzīvojošie vēlētāji, kuri līdz vēlēšanu dienai nav saņēmuši Latvijas pilsoņa pasi, vēlēšanu komisijai uzrāda vai nosūta Pilsonības un imigrācijas departamenta izdotu reģistrācijas lapu ar šā vēlētāja personas kodu.

Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas.

Likums Saeimā pieņemts

1995. gada 25. maijā.

Valsts prezidents G.Ulmanis izsludinājis

1995. gada 6. jūnijā

Likuma teksts sniegts ar grozījumiem, kurus Saeima pieņēmusi:

1998. gada 26. martā (izsludināti 1998. gada 7. aprīli);

1998. gada 27. maijā (izsludināti 1998. gada 11. jūnijā).

Title: Ballīmas vēlēšanu likums

Author(s): Central Election Commission

Place of Pub.: Latvia

Publisher: Central Election Commission

Year: 1998 Language: Latvian

Country/Topics: Latvia

Description: Information for 1998

Parliamentary Elections

PASŪTĪTĀJS: CENTRĀLĀ VĒLĒŠANU KOMISIJA
IZDEVĒJS: AS McĀbols
PASŪTĪJUMA Nr. 1998.1431.6000.
IZDEVĒJDARBĪBAS LICENCE Nr. 2-0669